

Försättsblad Prov Original

Kurskod	Provkod	Tentamensdatum
F Ö 0 9 3 G	1 0 0 0	2 0 1 8 - 0 8 - 2 4
Kursnamn	Företagsekonomi GR (A), Ekonomistyrning för personalvetare	
Provnamn	Tentamen	
Ort	Östersund	
Termin	H18	
Ämne	Företagsekonomi	

Mittuniversitetet
Avdelningen för Ekonomivetenskap och Juridik

Tentamen i Ekonomistyrning för personalvetare, 7,5 hp

Datum: 2018-08-24

Skrivtid: 5 timmar

Tillåtna hjälpmedel: Miniräknare (icke programmerbar, tillhandahålles av tentavakterna), linjal, penna och sudd

Skrivningen består av 8 uppgifter och totalt 100 poäng.

Skriv svaren i provhäftet. Du får inte skriva på baksidorna, men du får naturligtvis lägga in extra blad om du behöver mer utrymme.

Visa tydliga uträkningar för full poäng! Ett felaktigt svar utan synliga uträkningar ger alltid noll poäng. Felaktigt svar med rätt modell kan ge poäng. Enbart rätt svar, men utan uträkning (där uträkning krävs) ger inte full poäng. Skriv även svar med rätt enheter!

Betyg

A	90-100 p
B	80-89 p
C	70-79 p
D	60-69 p
E	50-59 p

Lycka till!

/Liezl Eckley Eriksson och Emelie Säterberg

Uppgift 1 (11 poäng)

Ange om nedanstående påstående är sant eller falskt.

Rätt svar ger 1 p

Fel svar ger -1 p

Inget svar ger 0 p

Totalt kan man inte få mindre än 0 p på uppgiften.

Påstående		Sant	Falskt
1	Ekonomistyrning avser avsiktlig påverkan på en verksamhet och dess befattningshavare mot vissa ekonomiska mål		
2	Ekonomiska mål kan vara finansiella såväl som icke-finansiella		
3	Ekonomi betyder hushållning med knappa(begränsade) resurser		
4	Anställda och kunder räknas inte till företagets intressenter		
5	Inre effektivitet handlar om att erbjuda rätt produkter, produkter som efterfrågas på marknaden		
6	Säkerhetsmarginalen anger med hur stor säkerhet ett framräknat resultat stämmer		
7	Totala rörliga kostnaden beror på storleken på verksamhetsvolym		
8	"Sunk costs" räknas som återvinningsbara kostnader		
9	Ekvivalentkalkylen kan sorteras in under självkostnadskalkylering		
10	Ett typiskt särdrag för tjänsteföretag är att de erbjuda immateriella produkter		
11	Påläggsmetoden är en form av bidragskalkyl		

Uppgift 2 (10 poäng)

En ideell förening har under några år arrangerat en sommarcafé med konsert i den lokala bygdegård.

Inför sommaren uppskattas de fasta kostnaderna för artisten, hyra och annonsering till 8 800 kr. Inträdet är 100 kr pp. och det berättigar till kaffe och kakbuffé. Föreningen köper kaffe och kakorna från en lokal konditori för det sammanlagda priset av 20 kr besökare.

- a) Beräkna antalet biljetter som måste säljas för att föreningen inte skall gå med förlust. Vad kallas detta begrepp? (4p)
- b) Hur många biljetter måste säljas för att föreningen skall få en vinst på 20 000 kr? (3p)
- c) Vilket försäljningspris krävs för att föreningen skall få en vinst på 12 000 kr vid 160 st. besökare? (3p)

Uppgift 3 (12 poäng)

Ett företag producerade 12 000 st kepsar. Kostnaden för hyror, avskrivningar och räntor uppgick till 52 800 kr. Kostnaden för material, löner och förpackningar m.m. var rörliga och utgjorde 11 kr/st. Utnyttjandegraden uppskattades till 75% av det normala.

- a) Beräkna styckkostnaden enligt divisionsmetoden. (3p)
- b) Beräkna styckkostnaden enligt normalmetoden. (4p)
- c) Varför uppkommer över- och undertäckning av fasta kostnader? (2p)
- d) Uppkommer över- eller undertäckning av fasta kostnader i ovanstående fall, varför?
Till vilket belopp? (3p)

Uppgift 4 (14 poäng)

I ett tillverkande företag finns följande direkta (rörliga) kostnader för tillverkning av solglasögon:

Direkt material kr/st	24,00 kr
Direkt lön kr/st	<u>51,20 kr</u>
Summa kr/st	75,20 kr

Företaget tillverkar för närvarande 12 000 styck solglasögon per år.

De indirekta kostnaderna (fasta) är per år:

Materialomkostnader, MO	43200
Tillverkningsomkostnader, TO	153600
AFFO	131900

- Beräkna påläggsprocenten för MO, TO och AFFO. (10p)
- Beräkna i en påläggskalkyl självkostnaden kr/st för en styck. (4p)

Avrund till 2 decimaler.

Uppgift 5 (11 poäng)

Ett företag tillverkar och säljer de tre olika produkterna Alfa, Bravo och Charlie, för vilka lämnas följande uppgifter:

	Alfa	Bravo	Charlie
Försäljningspris, kr/st	1250	1750	2500
Rörlig kostnad, kr/st	850	1250	1750
Materialåtgång, kg/st	10	10	25
Manuell arbetstid, tim	2	5	4
Maskintid, min	25	50	30

De fasta kostnadernas storlek är oberoende av vilken produkt som tillverkas.

Vilken produkt ska företaget satsa på, för att uppnå bästa möjliga resultat på kort sikt, om...

- Materialtillgången utgör företagets trånga sektion? Varför? (3 p)
- Tillgången på arbetskraft utgör företagets trånga sektion? Varför?(3 p)
- Maskintiden utgör företagets trånga sektion? Varför? (3 p)
- Antal sålda enheter utgör den trånga sektorn? Varför? (2 p)

Visa uträkningar!

Uppgift 6 (19p) Budgetering

Två kompisar Ida och Maja har bestämt sig för att starta ett företag tillsammans.

De kommer att tillverka och sälja hårsnodd.

Då företaget, Hästsvans AB, är nystartad finns inga ingående balanser.

1. Var och en av dem kommer att satsa 50 000 kr i företaget.
2. Efter att ha pratat med några salonger bedömer de att kunna tillverka och sälja 90 000 styck å 10kr/st (bortse från moms) första året.
3. Samtliga kunder faktureras och får i genomsnitt för hela budgetåret 30 dagars betalningsanstånd.
4. Innan tillverkningen drar igång behöver Hästsvans AB investera i maskiner och inventarier för 75 000 kr. Maskiner och inventarier kommer att köpas in kontant och kommer kunna användas i 5 år.
5. Utöver deras insats i företaget räknar de med att behöva ta ett lån på 80 000 kr under sitt första år. Detta amorteras över 5 år med början år 1 som är aktuellt budgeteringsår.
6. Bruttolönekostnader beräknas uppgå till på 400 000 kr. Utgå ifrån att hela beloppet utbetalas under året. Bortse från sociala avgifter.
7. Material som behövs till tillverkningen beräknas köpas in kontant till 300 000 kr.
8. Hästsvans AB räknar också med övriga kostnader som hyra, el och mm. på 45 000 kr som planeras betalas kontant.

Upprätta en Resultatbudget, Likviditetsbudget och en budgeterad Balansräkning för företagets första räkenskapsår i mallarna på nästa sida.

Visa alla beräkningar!

Resultatbudget*Intäkter*

--	--

Kostnader

Årets resultat

--	--

Likviditetsbudget*Inbetalningar*

Utbetalningar

Ingående balans

0

Årets kassaflöde**Utgående balans****Budgeterad balansräkning****Tillgångar**

Summa**Eget Kapital och skulder**

Summa

Uppgift 7 (6 poäng)

Förklara kortfattad vad menas med följande begrepp:

a) Inbetalning - utbetalning

b) Inkomst - utgift

c) Intäkt - kostnad

Uppgift 8 (17 poäng)

Bifogat finns årsredovisningen för Jämtgott Aktiebolag. Besvara nedanstående frågor
Jämtgott bedriver konfektyrtillverkning i förhyrda lokaler belägna i Östersund.

Besvara nedanstående frågor utifrån årsredovisningen.

Visa uträkningar (ingen uträkning, ingen poäng), och räkna med en skattesats på 22%.

a) Beräkna för det senaste räkenskapsåret;

omsättningstillväxt, bruttovinst i %, samt räntabilitet på eget kapital före skatt.

Vad säger nyckeltalen om företaget? Hur går det? (6p)

b) Beräkna andel eget kapital (soliditet I) samt räntetäckningsgrad.

Vad säger nyckeltalen om företaget? (4p)

c) Beräkna företagets kassa- respektive balanslikviditet. Vad skiljer måtten åt?

Vad säger nyckeltalen om likviditetläget? (4p)

d) Sammanfattningsvis, om du skulle välja ut ett strategiskt råd att ge till företagsledningen på Jämtgott, vad skulle det då vara? Använd dina beräknade nyckeltal ovan och eventuellt annan information från årsredovisningen för att övertala företagsledningen att följa ditt råd. (3p)